

Uwaga na e-maile z informacją o rabatach

Jeżeli konkurujące z sobą firmy, korzystające z tego samego systemu IT, otrzymują od administratora wiadomość dotyczącą koordynowania cen, to może to zostać uznane za kartel – wynika z wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z 21 stycznia 2016 r.

Joanna Affre
adwokat
w kancelarii
Affre i Wspólnicy

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej badał sprawę sporu pomiędzy firmą Eturas UAB a Radą ds. Konkurencji Republiki Litewskiej (sygn. akt C-74/14). W 2010 r. rada zarzuciła zмовę firmom korzystającym z systemu informatycznego E-Turas. Litewska spółka Eturas posiada wyłączne prawa do oprogramowania E-Turas, którego jest również administratorem. Oprogramowanie to tworzy wspólny system rezerwacji wycieczek online dla 30 biur na Litwie. Pozwala ono biurom korzystającym z programu na podstawie licencji na

zapropionowanie do sprzedaży wycieczek – za pośrednictwem ich strony internetowej – zgodnie z jednolitym sposobem prezentacji rezerwacji określonym przez Eturas. Wspomniana umowa licencyjna nie zawiera żadnych postanowień, na mocy których administrator tego oprogramowania mógłby zmieniać ceny usług świadczonych przez korzystające z owego systemu biura podróży.

Ryzykowna wiadomość

W sierpniu 2009 r. Eturas wysłała za pośrednictwem wewnętrznej poczty elektronicznej (związanej z oprogramowaniem) informację do co najmniej dwóch zainteresowanych biur podróży dotyczącą udostępnienia funkcji umożliwiającej udzielanie rabatów przez internet. Wysokość tych rabatów mogła być określana indywidualnie w granicach 0-3 proc. Mail wskazywał, że „ten »pułap« stawki rabatu pomoże zachować kwotę prowizji i znormalizować konkurencję. Uwaga! W przypadku biur podróży, które oferują rabaty powyżej 3 proc., ich stawka zostanie

automatycznie obniżona do 3 proc. od godz. 14:00. Jeśli rozpowszechniliście państwo informacje na temat stawek rabatu, sugerujemy ich odpowiednią zmianę”. Po tej wiadomości na stronach internetowych ośmiu biur podróży pojawiły się informacje reklamowe informujące o rabacie w wysokości 3 proc. na oferowane wycieczki. Przy dokonywaniu rezerwacji otwierało się okno zawierające informację, że wybrana wycieczka jest objęta rabatem w wysokości 3 proc.

W ocenie TSUE należy domniemywać, że otrzymując tę informację, biura podróży uczestniczyły w uzgodnionej antykonkurencyjnej praktyce od chwili zapoznania się z nią, jeśli:

- nie zdystansowały się otwarcie przeciwko tej praktyce,
- nie zawiadomiły o niej organów administracji (czyli organu antymonopolowego) lub
- nie przedstawiły innych dowodów w celu obalenia tego domniemania, takich jak dowód na systematyczne stosowanie rabatu prze-

kracającego odnośny pułap. Zdystansowanie się mogło nastąpić np. przez oprotowanie tej propozycji.

Jednocześnie trybunał stwierdził, że samo wysłanie informacji (o rabacie) nie może stanowić wystarczającego dowodu na to, że jej adresaci musieli bezwzględnie zapoznać się z jej treścią. Podkreślił, że ciężar wykazania, iż wiadomość została przeczytana, ciąży na organie antymonopolowym.

Co to oznacza dla przedsiębiorców?

Wyrok wskazuje, że prawo konkurencji bardzo surowo ocenia wymianę wrażliwych informacji między konkurentami, często uznając taką wymianę za zakazaną koordynację działań rynkowych, i to nawet gdy odbywa się ona za pośrednictwem podmiotów trzecich. Informacje wrażliwe to takie, których poufność jest chroniona przez przedsiębiorcę, i które nie są powszechnie dostępne, np. o cenach stosowanych przez hurtownika w umowach z detalistami, o wysokości udzielanych rabatów, o planowanych podwyż-

kach, zwiększeniu produkcji lub wydobycia, innowacjach, wynalazkach.

Należy wnikliwie analizować wszelkie porozumienia przewidujące przekazywanie niezależnym podmiotom, w tym stowarzyszeniom branżowym, spółkom agregującym dane rynkowe lub działającym jako pośrednicy, w której podmiot trzeci będzie koordynatorem wymiany informacji pomiędzy konkurentami.

Należy również zwrócić szczególną uwagę na systemy IT, które w jakikolwiek sposób kontrolują politykę cenową przedsiębiorców. Wspólne korzystanie z programu przez konkurentów może się okazać ryzykowne.

Jak przeciwdziałać ryzyku?

Przedsiębiorcy powinni unikać wymiany informacji poufnych z konkurentami, regularnie monitorować

funkcjonalności i wykorzystanie systemów IT oraz szkolenie pracowników. Na ocenę sytuacji pozwoli audyt prawny nie tylko samych umów, lecz również praktyki. Konieczne jest zatem przeprowadzenie rozmów z pracownikami odpowiedzialnymi za sprzedaż, marketing i IT. Warto również rozważyć wprowadzenie procedur pozwalających na wykrycie nieprawidłowości i zgłoszenie ich zarządowi. System, na który składają się audyt, szkolenia i procedury, może obniżyć ryzyko naruszenia prawa, a w konsekwencji ryzyko nałożenia kary.

Za uczestnictwo w kartelu grożą wysokie kary administracyjne nie tylko samej spółce, ale od 18 stycznia 2015 r. również osobom zajmującym kierownicze stanowiska, czyli zarówno członkom zarządu, jak i menedżerom mającym wpływ na podejmowanie decyzji, które doprowadziły do naruszenia prawa. © P

FIRMA i PRAWO

Redaktor prowadząca:
Joanna Pieńczykowska
joanna.pienczykowska@infor.pl